

*altijd weer denkt men morgen / morgen rijdt hij uit / de tram van
het ene gedicht / dat de wereld een zin geven zal / en het hart een
bed om te slapen*

Een tegenstrijdige zanger

*In de poëzie is alles geoorloofd // Onder de uitdrukkelijke
voorwaarde / natuurlijk / Dat men de blanco bladzijde
overtreft. Anders, zo begrijpen wij uit dit versfragment van
Nicanor Parra, kan de dichter maar beter zwijgen. Het is dus
nogal pretentieus, wanneer deze, zoals Parra zelf, tòch de pen
pakt en het witte vel ontmaagdt. Heeft hij wel wat te zeggen?
Kan hij dat onder woorden brengen? En zullen betekenis en
schoonheid van het resultaat uitstijgen boven de rulle ongerept-
heid van een blanco vel papier?*

*De dichter staat in dubio. Poëzie mag blinken als zilver, maar
alleen zwijgen is goud. Leonard Cohen, de schrijver/zanger
wiens 'Suzanne' begin jaren zeventig een wereldhit was, formu-
leerde het (via de vertaling van Remco Campert) ooit zo:*

*Je zegt dat stilte
nader tot vrede komt dan poëzie
maar als ik je als geschenk
de stilte bracht
(want ik weet wat stilte is)
dan zou je zeggen
'Dit is geen stilte
dit is weer zo'n gedicht'
en gaf je me 't terug.*

*Een goed gedicht tracht de stilte te evenaren, maar kan daaraan
uiteindelijk niet tippen. Toch steeds opnieuw dat goed bedoelde
pogen, met soms aardige, maar altijd toch ook weer teleur-
stellende resultaten, bleke afspiegelingen als ze zijn van wat
zich in het hoofd van de dichter aftekende vóór hij ook maar
één woord op papier zette. Dichtte L.Th. Lehmann:*

*Als verzen nog geen verzen zijn,
maar woorden in mijn hoofd,
dan lijken ze heel even fijn,
net iets dat wat belooft.*

*Ik word, als soms met een roman,
nieuwsgierig, en haast blij.
Maar als ze op papier staan, dan
is dat gevoel voorbij. (...)*

Het kan nog erger weet Rien Vroegindewij:

*Poëzie is voor mij het verhaal
Dat men mij vroeger vertelde
Van een man die op zijn zolder
Een vliegtuig van beton gebouwd had
En trots tegen iedereen zei
Dat het wel kon vliegen
Maar niet door het dakraam kon*

*Waarom dan toch gedicht in plaats van er voorgoed een
allereerbiedigst zwijgen toe te doen? Alleen dichters
kennen het antwoord. Cees Buddingh':*

*altijd weer denkt men morgen
morgen rijdt hij uit
de tram van het ene gedicht
dat de wereld een zin geven zal
en het hart een bed om te slapen
maar altijd weer valt de dag
als een ondermaats voortje terug
in de hese rivier van de tijd
en weer denkt men morgen morgen
maar morgen is altijd te laat*

*Die wetenschap maakt niet per se neerslachtig. De zekerheid
dat het ideaal onbereikbaar is, en het pogen tot falen gedoemd,
vormt een onweerstaanbare uitdaging die, eenmaal aangegaan,
een eigennuttig soort bevrediging oplevert. Sisyphus beseft dat
toen hij voor de zoveelste keer zijn steen tegen de berg oprolde.
En ook Adriaan Morriën heeft er weet van. Luister maar:*

*De dichter kent geen geheimen
waarover hij iets weet te zeggen
dat niet een woordspeling is,
het tijdverdrijf van zijn regels.*

*Hij kiest uit een taal vol tekens
de tekens die stilte verbreiden:
zijn woord, uit de stilte genomen,
keert tot de stilte terug.*

*Hij oefent zich in het zwijgen,
een tegenstrijdige zanger,
en zingt overstelpt door geluiden
een letterlijk lied aan de stilte.*

D. Prinsen